

Sygn. akt IV CSK 394/15

POSTANOWIENIE

Dnia 9 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z wniosku P. E.
przy uczestnictwie E. Spółki Akcyjnej w G.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 9 grudnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w Słupsku
z dnia 13 marca 2015 r., sygn. akt IV Ca 59/15,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych), tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 13 marca 2015 r. Sąd Okręgowy w Słupsku oddalił apelację wnioskodawcy od postanowienia Sądu pierwszej instancji oddalającego wniosek o ustanowienie na nieruchomości wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania służebności przesyłu za wynagrodzeniem.

Sądy obu instancji podzieliły zarzut zasiedzenia przez uczestniczkę służebności przesyłu z dniem 1 października 2010 r. Stwierdziły, że do 2004 r., kiedy nieruchomość nabył wnioskodawca, stanowiła ona własność Skarbu Państwa, a poprzednik prawny uczestniczki, będący przedsiębiorstwem państwowym, wzniosł na nieruchomości w 1990 r. urządzenia przesyłowe w przekonaniu, iż ma do tego prawo, jak również ma prawo do korzystania z nich. Posiadał je zatem w dobrej wierze w zakresie służebności odpowiadającej służebności przesyłu, a 20-letnie zasiedzenie rozpoczęło bieg z dniem 1 października 1990 r., po wejściu w życie przepisów umożliwiających nabycie przez zasiedzenie nieruchomości państwowych.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazał na występowanie w sprawie istotnych zagadnień prawnych oraz potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie, a także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przesłanki przedsądu przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 lub 2 k.p.c. powinien w wyodrębnionym wywodzie prawnym, odrębnym od uzasadnienia podstaw kasacyjnych, wykazać i uzasadnić, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne lub potrzeba wykładni przepisów prawa, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów.

Wykazując istnienie pierwszej przesłanki skarżący obowiązany jest przedstawić występujące w sprawie zagadnienie prawne przez jego odpowiednie

sformułowanie jako ogólnego, abstrakcyjnego pytania prawnego, wskazać przepis prawa, na tle którego powstało oraz w pogłębionym wywodzie prawnym przedstawić kontrowersje i rozbieżne oceny prawne, jakie zagadnienie to wywołuje, jak również sposoby ich rozstrzygnięcia, a także wykazać, że zagadnienie jest tak istotne i poważne, iż wymaga zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy koniecznego nie tylko do prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, lecz także dla rozwoju judykatury (porównaj między innymi postanowienia z dnia 10 maja 2001 r. II CZ 35/01, OSNC 2002/1/11, z dnia 7 czerwca 2005 r. V CSK 3/05 i z dnia 13 lipca 2007 r. III CSK 180/07, niepubl.).

Wykazanie drugiej przesłanki przedsądu wymaga natomiast wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, przedstawienia wątpliwości, ich przyczyn, zakresu i charakteru, wykazania, że mają poważny charakter oraz wskazanie próby ich rozwiązania, jak również wykazania, iż dokonanie wykładni przez Sąd Najwyższy jest konieczne zarówno w celu prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy, jak i przyszłych, podobnych spraw. W celu wykazania tej przesłanki można również przedstawić rozbieżne orzeczenia sądów wynikające z dokonania różnej wykładni określonego przepisu prawa (porównaj między innymi postanowienia z dnia 15 października 2002 r. II CZ 102/02, z dnia 28 marca 2007 r. II CSK 84/07 i z dnia 8 lipca 2008 r. I CSK 111/09, niepubl.).

Skarżący nie wykazał występowania w sprawie tak rozumianego zagadnienia prawnego ani potrzeby wykładni przepisów prawa.

Przede wszystkim potraktował obie te przesłanki zamiennie pytając, czy dotychczasowe stanowisko Sądu Najwyższego w przedmiocie wykładni art. 7 k.c. i dowodów na obalenie dobrej wiary posiadacza, prezentowane w przytoczonych przez niego orzeczeniach, jest nadal aktualne co do inwestycji przeprowadzonych na gruncie Skarbu Państwa przez przedsiębiorstwo państwowe po zniesieniu zasady jednolitej władzy państwowej oraz wskazując, jako istotne zagadnienie prawne pytanie czy można mówić o dobrej wierze uczestnika, który nie dysponuje żadną dokumentacją potwierdzającą legalność budowy linii elektroenergetycznej.

Tymczasem, jak wskazał Sąd Najwyższy między innymi w postanowieniu z dnia 20 marca 2013 r. III SK 39/12 (niepubl.), nie można mówić o występowaniu

w sprawie istotnego zagadnienia prawnego i jednocześnie - wskazując ten sam przepis prawa oraz problem prawny - powoływać się na wątpliwości lub rozbieżności interpretacyjne. Jeżeli bowiem Sąd Najwyższy ma rozstrzygnąć nowe, jeszcze nie rozstrzygnięte zagadnienie prawne, to znaczy, że na tle przepisu wskazanego jako źródło wątpliwości, nie ujawniły się jeszcze w orzecznictwie rozbieżności. Wątpliwości co do wykładni określonego przepisu prawa nie są tożsame z występującym na jego tle zagadnieniem prawnym.

Niezależnie od tego skarżący we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawił żadnego wywodu prawnego, który wskazywałby na istnienie kontrowersji i rozbieżnych ocen prawnych, wątpliwości interpretacyjnych oraz próby ich wyjaśnienia, jak również konieczności zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, wynikającej z uniwersalnego charakteru zagadnienia i potrzeby zapewnienia jednolitości orzecznictwa. Nie czyni zadość wymaganiu wykazania tych okoliczności w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, poprzestanie na przedstawieniu zagadnienia lub problemów wykładni przepisu i przeniesienie wywodów prawnych do uzasadnienia podstaw kasacyjnych. Jak bowiem wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy są to odrębne i samodzielne wymagania konstrukcyjne skargi kasacyjnej, pełniące inne funkcje i badane przez Sąd Najwyższy na innych etapach rozpoznania skargi kasacyjnej. Muszą być zatem zamieszczone w odrębnych jednostkach redakcyjnych skargi kasacyjnej, gdyż Sąd Najwyższy badając sprawę w ramach przedsądu może poddać ocenie wyłącznie uzasadnienie wskazanych przez skarżącego okoliczności uzasadniających, jego zdaniem, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, natomiast uzasadnienie podstaw kasacyjnych ocenia dopiero po pozytywnym przesądzeniu tej kwestii (porównaj między innymi postanowienia z dnia 25 maja 2001 r. IV CZ 26/01, z dnia 18 marca 2015 r. III CSK 412/14 i z dnia 26 marca 2015 r. IV CSK 577/14, niepubl.).

Wnioskodawca nie wykazał też, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a więc, że w sprawie doszło do kwalifikowanego, oczywistego naruszenia prawa przez Sąd drugiej instancji, widocznego od razu, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe

(porównaj między innymi postanowienia Sądu najwyższego z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49 i z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.).

Również uzasadnienie tej przesłanki przedsądu skarżący przedstawił wyłącznie w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych, co jak wskazano wyżej, jest niewystarczające. Przedstawione argumenty niewątpliwie nie wskazują na kwalifikowane, oczywiste naruszenie prawa przez Sąd Okręgowy, tym bardziej, że w większości odwołują się do zarzutu naruszenia tych samych przepisów, które zostały wskazane także, jako wywołujące wątpliwości interpretacyjne lub jako podstawa wskazanego zagadnienia prawnego. Już samo to przesądza, że naruszenie powyższych przepisów nie może być oczywiste, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., skoro na ich tle powstało istotne zagadnienie prawne lub potrzeba wykładni, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Biorąc wszystko to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 29 § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 3 w zw. z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.